

نام و نام خانوادگی : پایه : یازدهم رشته : همه رشته ها	امتحانات نوبت اول نام درس : ادبیات فارسی	نام دبیر : آقای احمدی تاریخ امتحان : ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۰۸ زمان پاسخگویی : ۹۰ دقیقه
---	---	--

	«آزمون خود فرصتی برای آموختن است.» خواهشمند است با توکل به خداوند و اتکا به دانش خود پاسخ دهید.	
	قلمرو فکری: معنی ابیات و عبارات و درک مطلب (۸ نمره)	
۴	ابیات و عبارات زیر را به نثر امروزی باز گردانید. پاسخ‌های مشابه نیز مورد قبولند. الف - بلند آن سر که او خواهد بلندش (۰/۵) کسی سر بلند است که خداوند او را سر بلند بخواهد. ب - با اعطای نشان ولایتعهدی، راهی دارالسلطنه تبریز کرده بود. (۰/۵) با بخشش نشان جانشینی پادشاهی راهی پایتخت دوم (تبریز) شد. ج - شد و تکیه بر آفریننده کرد (۰/۵) رفت و به خداوند توکل کرد. د - مخنقه در گردن، عقدی همه کافور و بوالعلائی طبیب آنجا زیر تخت نشسته دیدم. (۰/۷۵) گردن‌بندی در گردن داشت با دانه‌های تماما سفید و طبیب (بوالعلا) آنجا، کنار تخت، نشسته بود. ه - هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود. (۰/۷۵) هیچ جا سایستگی قرار گرفتن و هیچ کس سایستگی محافظت از آن گوهر (عشق) را نداشت. و فقط دل آدم سایسته محافظت آن را داشت. و - به حرص از شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا (۱) اگر از روی هوس و طمع اشتباهی کردم من را ماخذه نکن با توجه به شرایط موجود بر انجام آن ناچار بودم.	۱
۰/۵	پیام بیت زیر را بنویسید. جایگاه و ارزشمندی دفاع از وطن (نادانی عده‌ای، مرگ هموطنان را در پی دارد). ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته	۲
۱	در عبارت زیر منظور از قسمت‌های مشخص شده چه کسانی هستند. و همچنین بنویسید چرا قاضی بُست از قبول هدایای سلطان مسعود امتناع کرد؟ زیرا در حلال بودن آن غنایم جنگی اطمینان نداشت که آیا واقعا با توجه به دستورات اسلام و پیامبر جهاد شده است یا فقط غارت شده است. «زندگانی خداوند دراز باد؛ حال خلیفه دیگر است که او خداوند ولایت است و <u>خواجه</u> با امیرمحمود به غزوها بوده است و من نبوده‌ام و بر من پوشیده است که آن غزوها بر طریق سنت مصطفی هست یا نه.» خلیفه: خلیفه عباسی منظور است. <u>خواجه</u> : بونصر مشکان منظور است. مصطفی: منظور حضرت محمد (ص)	۳
۰/۵	مفهوم بیت زیر چیست؟ <u>من را عاشق تر کن</u> گر چه ز شراب عشق مستم عاشق تر از این کنم که هستم	۴
۰/۵	با توجه به درس «آغازگری تنها»، شخصیت «عباس میرزا» را در دو سطر توضیح دهید؟ شخصیتی شجاع و دلسوز وطن و از جمله معدود افرادی که وطن را فدای خواسته‌ها و آرزوها و لذت‌های خود نکرد و ...	۵

نام و نام خانوادگی : پایه : یازدهم رشته : همه رشته ها	امتحانات نوبت اول نام درس : ادبیات فارسی	نام دبیر : آقای احمدی تاریخ امتحان : ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۰۸ زمان پاسخگویی : ۹۰ دقیقه
---	---	--

۰/۵	هر یک از موارد زیر چه معنا یا مفهومی دارند؟ الف - سراچه ذهنم آماس می کرد معلوماتم بیشتر می شد. ب - از کعبه گشاده گردد این در این مشکل فقط با زیارت خانه خدا رفع می شود.	۶
صفحه ی ۱ از ۳		
۰/۵	پیام بیت زیر چیست؟ به اندازه ای که تلاش کنی روزی می بری بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش	۷
۰/۵	بیت زیر به کدام یک از اصول دین اشاره دارد؟ اصل معاد کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه انسان این گمان باشد؟	۸
قلمرو زبانی: دستور و معنی لغت و املا (۷ نمره)		
۰/۵	رابطه معنایی جفت واژه های زیر را بنویسید. الف - مهر و کین تضاد ب - ستاره و آسمان تناسب	۹
۰/۵	جمله معلوم بیت زیر را به جمله مجهول تبدیل کنید. روبهی بی دست و پای دیده شد یکی روبهی دید بی دست و پای فروماند در لطف و صنع خدای	۱۰
۰/۵	واژه «شب» را در دو جمله به کار ببرید به طوری که در یکی حتما نقش قید داشته باشد و در دیگری نقش قید نداشته باشد. با نقش قیدی: علی شب به خانه آمد. بدون نقش قیدی: شب سیاه تر از همیشه بود.	۱۱
۰/۵	در بیت زیر یک واژه هم آوا بیابید و هم آوای آن را بنویسید. خار را از گل جدا کردم هنر خوار شد جادویی ارجمند نهان راستی آشکارا گزند	۱۲
۰/۵	نقش ضمیر «م» را در مصراع زیر بنویسید. مفعول من را به رستگاری توفیق بده گو یا رب از این گزاف کاری توفیق دهم به رستگاری	۱۳
۰/۵	واژه مشخص شده، در کدام یک از عبارات زیر در نقش شاخص نیست؟ دلیل خود را بنویسید. الف - حاجی به ره کعبه و من طالب دیدار ب - حاج محسن با عجله کارها را انجام می داد. گزینه الف؛ زیرا در این عبارت «حاجی» نقش اصلی نهاد را دارد و وابسته نیست.	۱۴
۱	در هر یک از عبارات زیر نقش تبعی را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. الف - صبر و مقاومت در وجود ایرانیان موج می زند. معطوف ب - میرزا محمد دبیر مجله نوجوان در اراک زندگی می کرد. بدل	۱۵

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیر دولتی موحّد

امتحانات
دبیرستان غیر دولتی موحّد

نام و نام خانوادگی : پایه : یازدهم رشته : همه رشته ها	امتحانات نوبت اول نام درس : ادبیات فارسی	نام دبیر : آقای احمدی تاریخ امتحان : ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۰۸ زمان پاسخگویی : ۹۰ دقیقه
---	---	--

۱۶	معنی لغات مشخص شده را بنویسید. (هر مورد ۰/۲۵) الف - مینداز خود را چو روباه <u>شل</u> دست و پای از کارافتاده ب - چنان که یک <u>دوال</u> پوست و گوشت بگسست. ج - هر دو گویی در <u>پالیز</u> سعدی می چریدیم. <u>بوستان</u> و <u>جالیز</u> د - ترک من خراب <u>شبگرد</u> مبتلا کن <u>شبرو</u> ه - هر روز <u>خنیده</u> نام تر گشت <u>مشهورتر</u> و - هر لحظه گوهری در نهاد او <u>تعبیه</u> می کردند. <u>مهیا</u>	۱/۵
۱۷	در هر متن یک غلط املایی وجود دارد، آن‌ها را بیابید و تصحیح کنید. الف - از بحران‌های عصبی که امروز رایج است و تهفه برخورد فرهنگ شرق با غرب است، در آن زمان خبری نبود. <u>تحغه</u> ب - گنجه زیر سقفی از دود و غبار نفس می کشید. و پرچم روس‌ها در خاک آغشته به خون بی‌گناهان به احتزاز درآمد. <u>اهتزاز</u> ج - مولانا نیز به جهان آخرت سفر کرد، اهل قونیه از خورد و بزرگ، در تشییع پیکر مولانا و خاکسپاری حاضر شدند. <u>خُرد</u>	۱/۵

صفحه ی ۲ از ۳

آرایه‌های ادبی، تاریخ ادبیات و حفظ شعر (۵ نمره)		
۱۸	در هر یک از ابیات و عبارات زیر، آرایه یا آرایه‌های خواسته شده را مشخص کنید. الف - آمد سوی کعبه سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش (کنایه و تشخیص) سینه پر جوش کنایه از دردمندی و گرفتاری، حلقه در گوش کنایه از مطیع و فرمانبر و اینکه کعبه حلقه در گوش باشد تشخیص ب - گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند. (تناسب و تشبیه) گوهر و صدف تناسب و گوهر محبت یا صدف معرفت اضافه تشبیهی ج - به پاس هر وجب خاکی از این ملک چه بسیار اسست، آن سرها که رفته (مجاز) سر مجاز از انسان د - این شیخ همیشه شاب، پیرترین و جوان‌ترین شاعر زبان فارسی است. (پارادوکس) شیخی (پیری) که شاب (جوان) باشد یا پیری که جوان باشد پارادوکس دارد. ه - خاله‌ام نیز ذوق لطیفی داشت که از سعدی برایم شعر می‌خواند (حسن آمیزی) ذوق نمی‌تواند لطیف باشد. و - چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر چه باشی چو روبه به وامانده سیر (نماد) شیر نماد تلاش و کوشش و روباه نماد تنبلی	۲

۱۹	در هر یک از موارد زیر دو آرایه به طور دقیق مشخص کنید. الف - در آن سیماب‌گون امواج لرزان خیال تازه‌ای در خواب می‌دید تشبیه موج‌ها به سیماب (جیوه)، خیال در خواب دیدن کنایه از نقشه‌ای جدید کشیدن ب - می‌گفت گفست جلسق در بن کامروز منم و حلقه در بند www.Nomreyar.com دبیرستان آموزشی نمره یاز	۱/۵
----	---	-----

نام و نام خانوادگی : پایه : یازدهم رشته : همه رشته ها	امتحانات نوبت اول نام درس : ادبیات فارسی	نام دبیر : آقای احمدی تاریخ امتحان : ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۰۸ زمان پاسخگویی : ۹۰ دقیقه
---	---	--

	در و بر هم تکرار دارند و جناس، تشبیه و واج آرایی و تکرار نیز وجود دارد. ج - روزکی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش های بوقلمون ببینید. دست کاری قدرت کنایه از انجام کاری و آینه استعاره از انسان	
۱	هر یک از آثار زیر متعلق به کیست؟ الف - تحفه الاحرار جامی ب - مرصاد العباد نجم دایه ج - اسرارنامه عطار د - الهی نامه سنایی	۲۰
۰/۵	چهارپاره، بیشتر برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی است و ملک الشعراى بهار و فریدون مشیری و فریدون تولّی سروده- هایی در این قالب دارد.	۲۱
	به دلیل آنلاین بودن امتحان، سوال شعر حفظی طرح نشده است! جمع بارم : ۲۰ نمره	